

СУ "ДИМИТЪР ТАЛЕВ" – ГРАД ДОБРИЧ
Улица "Генерал Георги Попов" №16, тел.: 690-390;
e-mail: dtalev@mail.bg; web: <http://www.sou-dtalev.info>

УТВЪРЖДАВАМ!
ДИРЕКТОР:

/ Весела Панчева /

ПРАВИЛА И КРИТЕРИИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ ПРИ ОЦЕНЯВАНЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ В ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ В СУ „ ДИМИТЪР ТАЛЕВ“

Настоящите правила и критерии за ефективност при оценяването на учениците в процеса на обучение се основават на НАРЕДБА № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Оценяването цели да установи степента, в която постигнатите резултати съответстват на установените стандарти. То е инструмент за търсене на решения относно подобряване на функционирането на процеса на обучение и образованието като цяло.

Въпросите, свързани с оценяването на постиженията на учениците, стават все по-актуални. Оценяването се превръща в ключова цел при създаване на работещи модели и педагогически практики, както и при вземане на ефективни административни решения. В тази връзка се появява необходимост от въвеждане на нови средства, методи и практики за оценяване.

Налага се търсене на по-тясна връзка между оценяването и мотивацията на учениците за учене, на стратегии и подходи за стимулиране на мотива за учене чрез оценяване на постиженията на учениците, за да се усъвършенства системата на оценяване.

I. Задачи пред учителите:

✦ Правилно да планират и реализират начините, с които да мотивират учениците за учене;
✦ Да оценяват техните постижения с ясни критерии;
✦ Стриктно спазване на нормативните изисквания, касаещи оценяването, но и търсене и поставяне на задачи, които да отразяват навреме и по достойнство усилията и изпълнението на задачите;

✦ Планиране на контрола и поставянето на оценки като конкретен акт от него с ясна визия какви са целите на обучението, какви са интересите и реалната мотивация на учениците, с какви реални средства, методи и инструменти може да се предизвика интереса у всеки ученик, да има гъвкавост в модела на преподаване, индивидуален подход и не на последно място създаване на нов тип организация за обучение;

✦ Разработване на педагогически модели и принципи за оценяване на знания, умения и компетентности; гъвкаво прилагане на методите на електронното и традиционното обучение; усъвършенстване уменията за разработване на критерии за оценяване; по-широко разкриване на функциите и различните видове образователното оценяване, както и възможните стратегии за регистриране, отчитане и представяне на резултата от обучението;

✦ Да се прилага не само оценяване на обем от знания, но и обем от умения, т. е. оценяване, извършвано чрез дейностите за обучение, разработване на портфолио и прилагането му като инструмент за оценяване, например:

- оценяване на поведението на обучаемите;
- оценяване на резултатите от обучението по електронен път;
- задълбочени познания за ролята на теста като инструмент;
- ролята на самооценката;

- оценъчни системи;
- критерии за оценка;
- елементи на оценка и др.

⚡ Оценяването като процес да има не само констативни функции, а такъв, който подпомага различните участници в образователната система. Да бъде процес, в който все по-значима роля имат методите и формите, които усъвършенстват и мотивират дейността на учениците, издигат ролята на обратната връзка на всички нива в образователната система.

⚡ Да се използва възлагането на индивидуални и групови проекти като средство за оценяване, както и презентиране и защита на творчески разработки, за да се дава възможност за изява на учениците, да се изграждат комуникативни и аргументативни умения, отстояване на лична позиция, работа в екип, умения за търсене, систематизиране и анализиране на информация, за аналитично четене и т.н.

⚡ Оценяването да бъде средство, чрез което се постига ефективна и обективна връзка между всички участници в образователно-възпитателния процес.

II. Нормативни изисквания- правила и критерии:

1 (1) Оценяването в процеса на училищното обучение има за цел установяване на постигнатите резултати от обучението и напредъка на учениците по учебен предмет или модул от общообразователната, разширената, профилираната, специализираната и професионалната подготовка.

(2) Степента на постигане на резултатите в процеса на училищното обучение се изразява чрез поставяне на текущи, срочни и годишни оценки.

(3) При завършване на етап от средната степен на образование се формират и окончателни оценки по учебните предмети.

(4) Изпитните материали и конкретните правила за оценяване за текущите изпитвания се подготвят от преподаващия учител с цел установяване на постигнатите резултати, определени с учебната програма и отнесени към отделна тема или комплекс от теми.

(5) Изпитните материали и конкретните правила за оценяване на изпитите по чл. 7, ал. 3 от Наредба №11 се изготвят с цел установяване на постигнатите резултати, определени с учебната програма по учебния предмет за определен клас, и се утвърждават от директора на училището.

2. Текущи изпитвания

(1) Текущите изпитвания се осъществяват ритмично и системно през първия и през втория учебен срок.

(2) В триседмичен срок от началото на учебната година чрез текущо изпитване се установява входното равнище на учениците по учебни предмети или модули, които са изучавали през предходната учебна година в задължителните учебни часове.

(3) Текущото изпитване по ал. 2 е писмено и има диагностична функция с цел установяване на степента на усвояване на основни понятия, факти и закономерности и на придобитите компетентности, които ще се надграждат през учебната година, както и идентифициране на дефицитите и предприемане на мерки за преодоляването им.

(4) Оценяването на резултатите от текущото изпитване по ал. 5 се осъществява по реда на изпитите за определяне на годишна оценка

3. (1) Освен ако в съответната учебна програма не е определено друго, минималният задължителен брой текущи изпитвания по учебен предмет или модули за всеки учебен срок е:

1. две текущи изпитвания по учебни предмети или модули, изучавани по училищен учебен план с до два учебни часа седмично;

2. три текущи изпитвания по учебни предмети или модули, изучавани по училищен учебен план с 2,5 – 3,5 учебни часа седмично;

3. четири текущи изпитвания по учебни предмети или модули, изучавани по училищен учебен план с 4 и повече учебни часа седмично.

(2) В минималния задължителен брой текущи изпитвания по ал. 1 не се включва текущото изпитване по чл. 2, ал. 2.

4. (1) Според формата текущите изпитвания са устни, писмени и практически, а според обхвата – индивидуални и групови.
- (2) След установяване на постигнатите резултати при текущите изпитвания на учениците се поставят текущи оценки.
- (3) При текущите устни и практически изпитвания оценяващият е длъжен да аргументира устно оценката си пред ученика, а при текущите писмени изпитвания – писмено.
- (4) Когато текущите изпитвания се осъществяват въз основа на проект, представянето на проекта може да е в устна, в писмена и/или в практическа форма.
5. (1) При индивидуалните устни изпитвания ученикът дава устни решения и отговори на индивидуално поставени задачи или въпроси.
- (2) При индивидуалните писмени изпитвания ученикът дава писмени решения и отговори на индивидуално поставени задачи или въпроси. Индивидуалните писмени изпитвания се извършват за не повече от един учебен час.
- (3) При индивидуалните практически изпитвания ученикът изпълнява практически дейности, определени в индивидуално поставено практическо задание.
6. (1) При груповите устни изпитвания всеки ученик дава индивидуални устни решения и отговори на групово поставени задачи или въпроси.
- (2) При груповите писмени изпитвания всеки ученик дава индивидуални писмени решения и отговори на групово поставени задачи или въпроси.
- (3) При груповите практически изпитвания всеки ученик изпълнява индивидуално или в екип практически дейности, определени в групово поставено практическо задание.
- (4) При груповите изпитвания се поставя текуща оценка индивидуално за всеки ученик.
7. (1) Устните, писмените и практическите изпитвания на ученици с увреден слух могат да се извършват и с помощта на учител, който владее жестомимична реч.
- (2) Писмените и практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение, които са обучавани на брайлов шрифт, се осъществяват с материали и технически средства, адаптирани на брайлов шрифт, а на слабовиждащи ученици – с материали с уголемен шрифт.
- (3) Писмени и практически изпитвания не се извършват за ученици с нарушена моторика на горните крайници вследствие на детска церебрална парализа, физически увреждания и/или малформации.
- (4) Времето за писмените и практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с интелектуални затруднения, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации може да бъде удължено, ако това е определено с плана за подкрепа на ученика по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
8. (1) Контролната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по определена част (раздел) от учебното съдържание по учебния предмет.
- (2) Контролната работа се провежда за не повече от един учебен час.
- (3) Времето за провеждане на контролната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с интелектуални затруднения, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено, ако това е определено с плана за подкрепа на ученика по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
9. (1) Класната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.
- (2) Класна работа се провежда по:
 1. български език и литература и по математика – в прогимназиалния етап и в двата етапа на средната степен на образование;
 2. чужди езици – в двата етапа на средната степен на образование
- (3) Класната работа по математика при обучение за придобиване на общообразователна подготовка се провежда за един учебен час.

- (4) Класната работа по български език и литература и по чужд език при обучение за придобиване на общообразователна и на профилирана подготовка и класната работа по математика при обучение за придобиване на профилирана подготовка се провежда в два слети учебни часа.
- (5) Времето за провеждане на класната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с интелектуални затруднения, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено, ако това е определено с плана за подкрепа на ученика.
- (6) Класна работа по чужди езици може да не се провежда за ученици с увреден слух по преценка на оценяващия учител.
10. (1) Контролните и класните работи се коригират и рецензират от преподаващия учител и се връщат на учениците за запознаване с резултатите.
- (2) Оценяващият анализира и обобщава резултатите от контролните и класните работи, като в срок до две седмици след провеждането им уведомява учениците за направените изводи.
- (3) Контролните и класните работи се съхраняват от учителя до края на учебната година.
11. (1) Контролните и класните работи се провеждат по график при спазване на следните изисквания:
1. за една и съща паралелка не може да се провежда повече от една класна или една контролна работа в един учебен ден;
 2. за една и съща паралелка в една учебна седмица не могат да се провеждат повече от две класни и/или контролни работи;
 3. не се провеждат класни работи в последната седмица от учебния срок.
- (2) Графикът по ал. 1 се изготвя по предложение на учителите по съответния учебен предмет, утвърждава се от директора на училището до две седмици след началото на всеки учебен срок и се поставя на общодостъпно място в училището.
- (3) За графика по ал. 1 учителите по съответния учебен предмет информират учениците, а класните ръководители – родителите (настойниците, попечителите, представителите на непридружените малолетни и непълнолетни лица, търсеци или получили международна закрила)
12. (1) Изпитните материали за писмените текущи изпитвания, в т.ч. и за класните и контролните работи, са ориентирани към установяване на постигнатите компетентности като очаквани резултати от обучението, определени с учебната програма по учебния предмет или модул за съответния клас, и включват задачи от различен вид и на различни познавателни равнища, балансирани с оглед на целта на изпитването.

Настоящите правила са приети на заседание на Педагогическия съвет на 7.09.2022г.